

Afriški som (*Clarias gariepinus*) v športnem ribolovu

Popularnost športnega ribolova je v silovitem naraščanju. Uspešnost gospodarjenja z ribolovnimi revirji je odvisna od mnogih dejavnikov; glavni cilj je pa vsekakor zadovoljna stranka. Glede na to, da so želje in cilji ribičev zelo različni, ribiški turizem mora krasiti pestrost ponudbe, kar včasih pogrešamo v Sloveniji. Ribiške družine v Sloveniji gospodarijo z velikim številom toplovodnih ribnikov velikosti približno 0.3 – 3 ha, ki zaradi svoje majhnosti ne predstavljajo velikega izziva za ribiče. Tipična zgodba majhnega ribnika je naslednja:

1. na spomlad se vloži velika količina krapovcev (prevladuje krap)
2. v kratkem času se polovi večina rib
3. med poletjem je težko nabaviti ribo za vlaganje
4. stranke so nezadovoljne zaradi slabega ulova
5. takoj po vlaganju rib se dostikrat pojavijo bolezni (predvsem zaradi pregostega nasada in nakupa od različnih ribogojcev)
6. zdravljenje rib zahteva karenco med katero se ribolov ustavi
7. plenilci se polovijo, v praznem ribniku se pa ustvarijo idealni pogoji za razmnoževanje babušk, pseudorazbore in ostalih nezaželenih vrst
8. sistem ulovi in izpusti se je izkazal na majhnih površinah kot neprimeren zaradi izbruhov bolezni in mučenja rib

Navedeni problemi velikokrat spodbujajo misli, da so edino »velike vode« primerne za kvaliteten ribiški turizem saj je glavni omejitveni dejavnik pri trženju ribiškega turizma na malih ribnikih povezan z variabilno in pomanjkljivo količino rib med sezono. V sosednih državah kljub navedenim problemom majhni ribniki nosijo velike dobičke. Tako so v tujini že zdavnaj prepoznali v afriškem somu veliko priložnost. Glede na to da sem v eni izmed prejšnjih števil že pisal o afriškem somu, naštel bom glavne značilnosti te ribe v športnem ribolovu:

1. afriški som je izredno trdoživa riba ki je občutljiva le na nizko temperaturo (pogini zaradi zadušitve, zajedavskih in kužnih bolezni ali slabe kvalitete vode praktično niso možni)
2. lahko se vlaga v izredno visoki gostoti (do 400 kg na kubični meter vode)
3. ima izjemno okusno meso, ki ne vsebuje maščob in ima malo kosti
4. zelo hitro napade vabo, ter je dober borec
5. ima ceno primerljivo ceni postrvi, nakup ribe je pa možen tekom cele sezone
6. napada ribo, ki je 10 krat manjša od lastne velikosti tako da ne ogroža večjih rib; istočasno kontrolira prekomerno razmnoževanje nezaželenih vrst
7. obstoj te tujerodne vrste v našem okolju ni mogoč, saj pogine pri temperaturi vode nižji od 12-15 °C

Afriški som je evolucijsko prilagojen življenju v toplih krajih, kjer ciklično nastopi sušno obdobje. Med tem časom ribe ostanejo ujete v majhnih lužah. Kalna in umazana voda, ki ne vsebuje kisika ter je polna amoniaka predstavlja naravno okolje za afriškega soma. Zato so naši majhni ribniki, brez rednega dotoka vode idealno okolje za afriškega soma. Velik potencial afriškega soma v športnem ribolovu pri nas še ni izkoriščen, kljub temu da objektivnih ovir ni. Pri nas je zelo uveljavljeno mnenje da so tujerodne ribje vrste vedno in povsod nezaželene, čeprav imamo masovno »onesnažene« vode z sončnim ostrižem, pseudorazboro, babuško, itd z katerimi se nihče resno ne ukvarja. Pri vlaganju afriškega soma v naše vode se moramo vsekakor zavedati, da imamo opravka z tujerodno vrsto, ki ne sme priti v odprte vode. Lahko

se goji le v manjših ribnikih in ostalih hidrotehničnih objektih, pri katerih je pobeg ribe v odprte vode onemogočen. Razen v termalnih vodah, prezimitev afriškega soma pri nas ni mogoča.

Zaključek

Ribiški turizem je kompleksna dejavnost, ki nosi odgovornost do narave in človeka. Pri vlaganju tujerodnih vrst je potrebna visoka pozornost in odgovornost za možne posledice na naravo. Kljub temu, rigidnost in nesodobnost gospodarjenja onemogoča uspešno trženje in napredek. Poznavanje afriškega soma in več desetletne izkušnje iz naprednih držav so nam v veliko pomoč pri vlaganju afriškega some v naše ribolovne revirje. Z afriškim somom lahko omogočimo poribovanje majhnih ribnikov tekom celega poletja, ter zagotovimo strankam konstanten ulov športno atraktivne in kulinarično vrhunske ribe.